(1562) "वर्ण प्रेरणे" (X-चुरादिः-1551. सक. सेट्. उभ.)

'मैत्रेय एवमुक्तवान्' इति मा. धा. वृत्तिः। क्षीरस्वामी तु '—वर्णने' इत्याह। सि. कौमुद्यामपि '—प्रेरणे' इति पठित्वा, 'वर्णने इत्येके' इति दृश्यते।

वर्णकः-र्णिका, विवर्णयिषकः-षिका; वर्णयिता-त्री, विवर्णयिषिता-त्री; इत्यादीनि रूपाणि सर्वाण्यपि चौरादिकचूर्णयतिवत् (559) बोध्यानि। वर्णं गृह्णाति इत्यर्थे वर्णयति—'सत्यापपाशरूपवीणातूलश्लोकसेनालोमत्वचवर्मवर्ण—' (3-1-25) इति णिच्।

(1563) "वर्ण वर्णक्रियाविस्तारगुणवचनेषु"

(X-चुरादिः-1938. सक. सेट्. उभ.) अदन्तः।

वर्णक्रिया=वर्णनं, वर्णकरणं वा। कथां वर्णयति, सुवर्णं वर्णयति, विस्तृणातीत्यर्थः। विस्तारे—वर्णनेयम्। गुणवचनं=स्तुतिः, शुक्लाद्युक्तिर्वा। राजानमुपवर्णयति। '—रागे विस्तारे प्रशंसायां च' इति काशकृत्स्नः।

वर्णकः-र्णिका, विवर्णयिषकः-षिका; वर्णयिता-त्री, विवर्णयिषिता-त्री; इत्यादीनि रूपाणि सर्वाणि भेदनार्थकचौरादिककूर्णयतिवत् (170) ज्ञेयानि।

(1564) "वर्ध छेदनपूरणयोः" (X-चुरादिः-1655. सक. सेट्. उभ.)

'छेदने पूरणे चार्थे वर्धेः वर्धयतीति णौ॥' (श्लो. 123.) इति देवः। काशकृत्स्नेन 'वृधु वर्धने' इति पठित्वा वर्धकिः – तक्षकः इत्युक्तम्। तत्र टिप्पण्यां तु 'प्राङ् नाभिवर्धनात् पुंसः' इति मनु(2. 29.)वचने छेदनार्थ एव दृश्यते। वर्धकिप्रयोगेऽपि स एवार्थोऽभिप्रेतः। अतः काशकृत्न-पाठे लेखकप्रमादात् भ्रष्टपाठः स्यात्, यद्वा वर्धनशब्दस्य छेदन एवात्रार्थो ग्रहीतव्यः' इत्येवमुक्तम्।

वर्धकः-र्धिका, विवर्धयिषकः-षिका, वर्धयिता-त्री, विवर्धयिषिता-त्री, इत्यादीनि सर्वाण्यपि रूपाणि चौरादिकचर्चयतिवत् (507) ऊह्यानि।

(1565) "वर्फ गतौ" (I-भ्वादिः-412A. सक. सेट्. पर.)

"क्षीरस्वामिचन्द्रकातन्त्रहेरम्बादयः 'वर्फ—' इति पठन्ति। मैत्रेयसायणजैनकाशकृत्स्नशाकटायनप्रभृतयः न पठन्ति" इति पा. धा.